

No. 34 (43b)
27 APRIL
1916
AFZONDER-
LIJKE
NUMMERS
7½ CENT

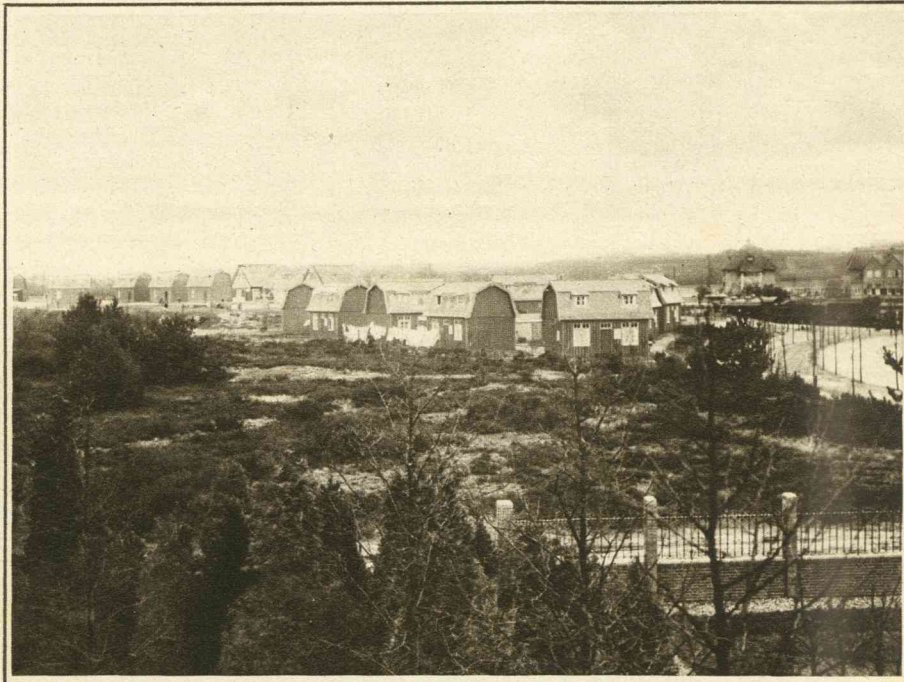
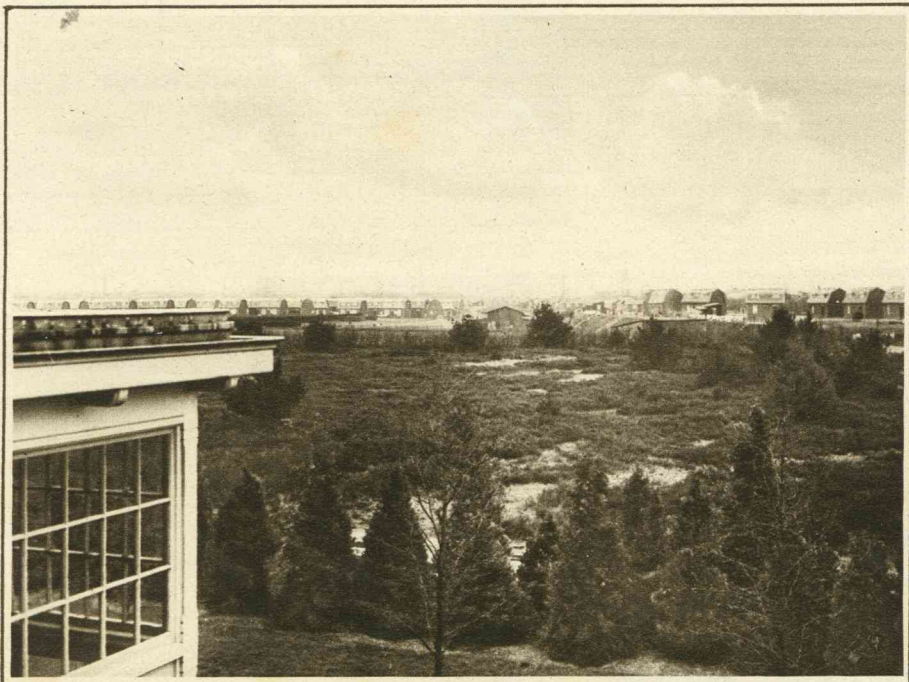
Panorama

VERSCHIJNT 2 MAAL PER WEEK

A. W. SIJTHOFF'S UITGEVERS MAATSCHAPPIJ - LEIDEN

ABONNEMENT
P. KWARTAAL
26 NUMMERS
f 1.50
PER WEEK
2 NUMMERS
12 CENT

HET BELGISCHE DORP NABIJ AMERSFOORT

Even buiten Amersfoort is een dorp verzezen voor de Belgische geïnterneerden en hun gezinnen. Het geheel bestaat uit houten huisjes en geeft, zoals de foto's op deze pagina aantonen, een gezelligen en geriefelijken indruk; er zijn kerken en een school, terwijl er zelfs gelegenheid is, hooger onderwijs te ontvangen. — De foto's hierboven geven een panorama van het dorp.

GEZICHT OP DE DORPSSTRAAT.

(V.F.B.)

„Mijn in zicht”. De uitkijk in den voorsten mast.

Hoe er voor de veiligheid van passagiers op Zeebooten gezorgd wordt ;

Hoen wij, jaren geleden, een uitstapje maakten naar Engeland, Hoek-Harwich, 12 uur 's nachts weg, 6 uur 's morgens in Engeland, toen gingen we tegen middernacht aan boord met de gedachte het eerste uur te genieten van den prachtige midzomernacht op zee — en vervolgens rustig te gaan slapen totdat de Engelsche kust aangekondigd werd. Aan reddingsmiddelen dachten we geen oogenblik. De redding gordel in onze hut zal er zeker wel geweest zijn, een kaartje van de sloep zeker ook, maar noch wij, noch onze reismakkers dachten erover daarvan nota te nemen.

Zoo veilig en zeker was langzamerhand de overvaart op zee geworden, ook en vooral op de groote oceanstoomers, zoo comfortabel en gevaarloos als een tocht op een Hollandsch binnenwatertje, dat pas een ramp als die van de Titanic het belang van goede reddingsmiddelen schril deed uitkomen.

Dat belang behoeft in deze dagen geen betoog meer. De rij van schepen, ook van Hollandsche, welke ten offer vielen aan mijnen en torpedo's is zoo groot, dat feitelijk alleen de aanwezigheid van goede reddingsmiddelen de

De laatste man van boord in de sloep gaand.

vaart op zee in stand houdt. Want ongetwijfeld is het heel en al daaraan te danken, dat er niet meer menschenlevens te betreuren zijn en dat onze schepen steeds weer de vaart wagen. Immers bij vrijwel alle schepen was er tijd om in de sloepen te gaan. Het is dat bewustzijn, dat er nog groote kans op redding is, dat de vaart in stand houdt.

Wat de gevaren betreft, de grootste zorg veroorzaken natuurlijk de mijnen. Daarvan drijft de zee als 't ware vol. Zijn er op onze kust niet reeds meer dan duizend angespoeld, daar gelaten die, welke op zee door onze oorlogsschepen vernietigd zijn? Feitelijk moeten de boven water drijvende mijnen onschadelijk zijn. Vele zijn 't ook, maar lang niet alle... Goede uitkijk aan boord om die dingen, die zich als kleine boeien (de Duitsche met nopjes, de Engelsche met een dwarslat) vertoonen, te ontwaren is dus een eerste vereischte. Daarom wordt er in het mijnengebied voornamelijk bij daglicht gevaren en liggen de schepen 's nachts ten anker. Maar ook dan schuift er door den stroom nog wel eens zoo'n helsch ding langs 't schip. Op de uiterste punt van 't schip en hoog in den mast staan twee uitkijken tijdens de vaart over het zeevlak te speuren naar de zwarte stippen. Ook op de commando-brug richten de officieren steeds hun kijkers op de oneindige golvende watervlakte of niets verdachts opduikt. En natuurlijk wordt er voor gezorgd, dat het schip zoo'n drijvend ding, dat oorspronkelijk onder de oppervlakte verankerd was, niet tegen zijn corpus krijgt. En voor de mijnen, die nog verankerd zijn, kan men zich in 't geheel niet hoeden.

Mijnengevaar is er dus altijd en daar er bovendien „bij vergissing” wel eens getorpedeerd

Wat elke sloep alzoo meevoert (zie 't artikel).

wordt, 't zij onverwachts, 't zij met 5 minuten tijd om in de sloepen te gaan, wordt er, direct vanaf het oogenblik, dat het schip in zee komt, gevaren met gereed hangende sloepen. Dat wil zeggen, dat zij buiten boord hangen aan uitgedraaide davits en niet zooals gewoonlijk vastgesjord op het sloependek, zoodat in geval van een mijn-ontploffing of torpedeering in enkele minuten het schip verlaten kan zijn. Natuurlijk gaat dat met passagiers niet zonder te voren oefening gehad te hebben. Die oefening gebeurt dan ook zoodra het schip buitengaats komt of wel als het nog voor den kant ligt. Elk passagier weet dan reeds alles van de regeling: buiten zijn hut, bij de deur, is een kaartje met zijn naam en sloepennummer, boven zijn kooi ligt het zwemvest gereed; op de dekken zijn aanwijzingen waar de sloepen staan; in de zalen en verblijven zijn eveneens z.g. „sloepenrollen”. Maar toch zou er 'n chaos ontstaan, en daardoor allicht een paniek, als de menschen niet eerst practisch oefenden. Dus: vóór de gevaarlijke zône bereikt is, eerst sloep-exercitie. Dan kan in drie à vijf minuten het schip ontrend zijn, nadat de vier stooten op de fluit het bekende nood-sein gegeven hebben.

De bemanning, hoe vertrouwd ze ook langzamerhand met de sloepen geworden is, oefent ook wanneer het schip voor den wal ligt. Hoe rapper immers alles gaat, hoe vertrouwd. De inrichting om de sloepen te laten strijken is natuurlijk op snelheid berekend. In een oogwenk is het dekkleed eraf. Twee handgrepen en de vastgesjorde sloep hangt los in de takels. In een minimum van tijd zijn de davits uitgedraaid en kan ieder plaats nemen. Maar, zooals gezegd, die voorbereiding is nu niet noodig, want de sloep hangt uitgedraaid en ieder kan direct zijn plaats vinden, en de sloep kan gestreken

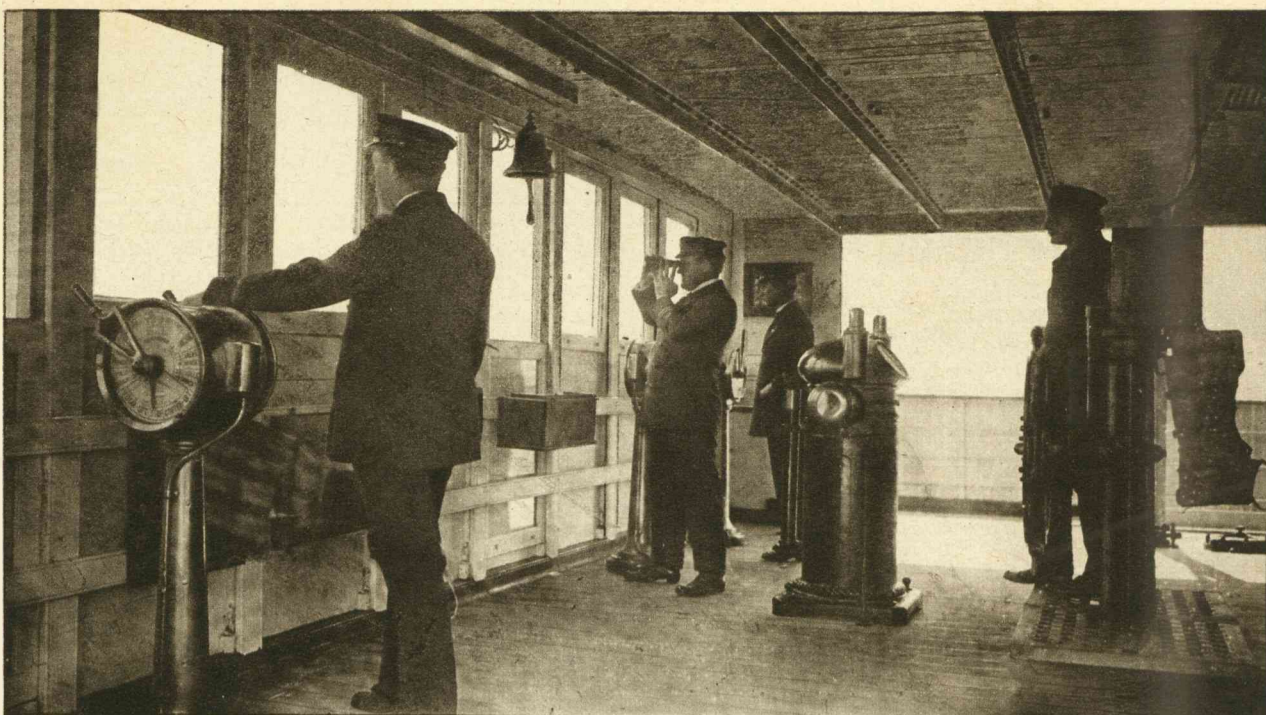
Terwijl in gewone omstandigheden de sloepen in dezen toestand aanwezig zijn tijdens de vaart, hangen zij nu in de gevaarlijke zône geheel gereed buiten boord.

worden door twee man, die nog aan boord blijven. Zoodra zij dan 't water raakt, geeft men één ruk aan de handle en de takels zijn los.

Dat moet natuurlijk, anders zou zij nu eens op 't water drijven, dan weer ineens aan de takels hangen en allicht te pletter stooten. Een vanglijn houdt haar nog langs 't schip, tot de twee man, die de takels vierden, zich daarlangs van boord hebben laten glijden. Dat het strijken bij ruw weer lang geen gemakkelijk werkje is, is begrijpelijk!

Het aantal menschen, dat er in zoo'n sloep gaat, hangt natuurlijk af van haar grootte en drijfvermogen. In de sloep is op praktische wijze zooveel mogelijk opgeborgen wat tot de meest noodzakelijke dingen behoort. Dat is om te beginnen zeiltuig en riemen. Dan een verbandtrommel, 'n drijfanker, 'n oliezak om olie over 't water te kunnen uitstorten, een seinvlag, 'n puts, 'n misthoorn, 'n bijl, zeekaarten, kompas, lamp, dreg, zeevaartalmanak, haak, lucifers, enz. Verder proviand en drinkwater in afgesloten kisten, zooals ook de kaarten enz. „geconserveerd" zijn. Geregeld wordt er over dien inhoud strenge inspectie gehouden.

Wanneer deze reddingsmiddelen in orde zijn, behoeven er eigenlijk geen bijzondere maatregelen getroffen te worden, want een snellere wijze van het schip verlaten dan nu met gereed hangende sloepen is nauwelijks denkbaar. 't Zou kunnen zijn, dat de sloepen door een ontploffing vernietigd werden, doch wat zou er dan wél gespaard blijven? Sommige groote schepen met veel passagiers hebben vloten, die van boord geschoven kunnen worden. Verder brandt 's nachts voortdurend in de gevaarlijke zône het reserve-licht (kaars en olie) want het elektrische licht kan zich ineens begeven. En de vuurpijlen en andere noodseinen liggen gereed.

Ook op de commando-brug is aller aandacht geconcentreerd op de zeevlakte.

Die booten zijn van het beroemde type, dat door de heele zeevaartwereld bekend en gezocht is. Zij zijn met draadlooze telegrafie en reddingsmiddelen uitgerust, zoodat zij

indruk opdoen van de reddings-maatregelen en mochten we uit inlichtingen van den heer H. v. Vollenhoven en den eersten officier van de Sindoro, den heer Vernes, onze

Het strijken van de sloep.

Maatregelen buiten het schip zijn gevonden door het konvoieren d.w.z. het begeleiden door een ander schip.

De Holland-Amerika-lijn b.v. laat haar schepen op de uit- en thuisreis in de Noordzee door een groote sterke sloepboot vergezellen. En de regeering heeft op een van de plaatsen, die gevaarlijk bleek, n.l. bij den Noordhinder ook zoo'n sterke zee-sloepboot, de Atlas, gestationneerd.

goede hulp kunnen verleenen en eventueel schipbreukelingen opnemen en vervoeren.

* * *

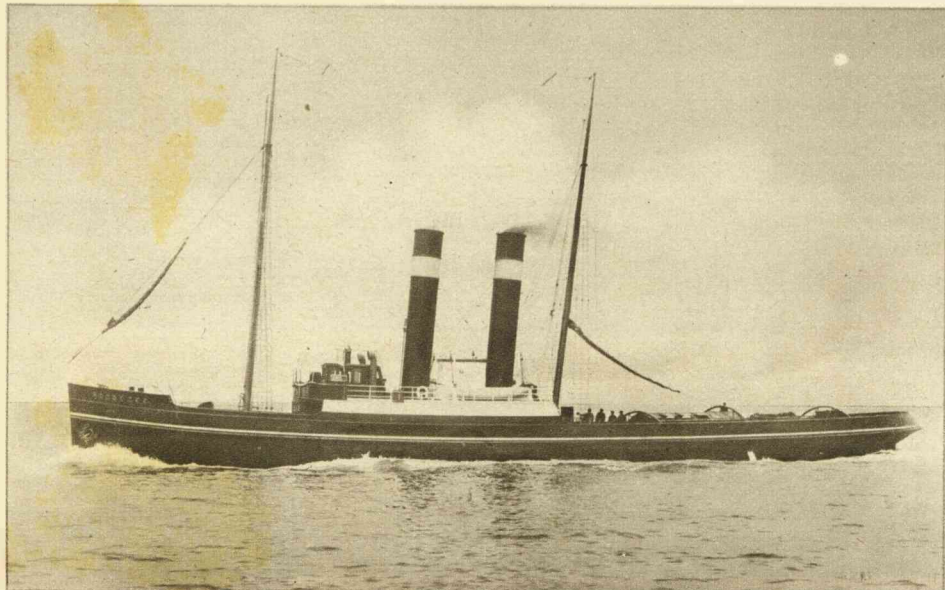
Dank zij de welwillendheid van de Directie van den Rotterdamschen Lloyd konden we op haar schepen een

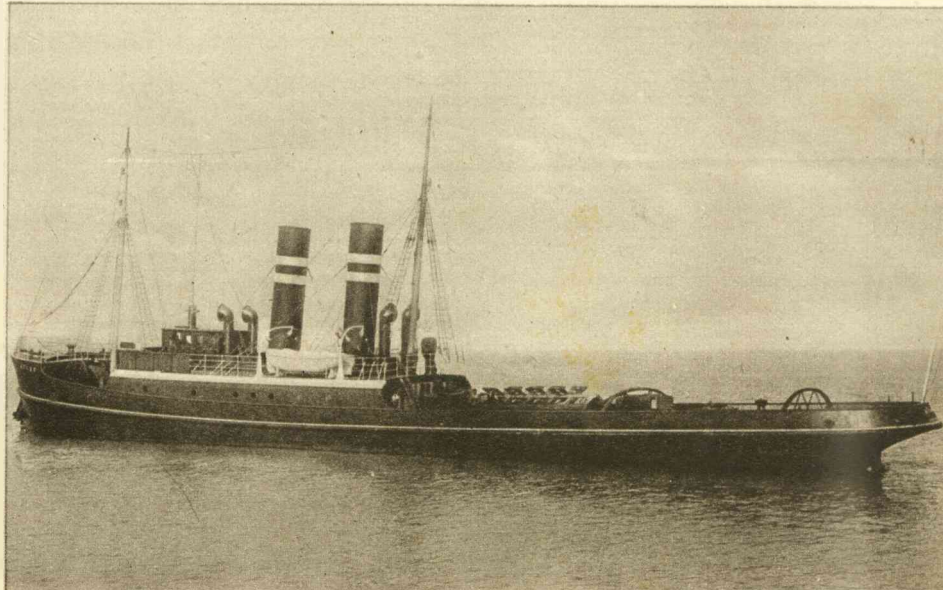
In de hutten liggen boven op de kooien de zwemvesten gereed.

aanteekeningen maken, terwijl ons enkele interessante foto's werden afgestaan en ons vergund werd van een sloep-oefening opnamen te maken.

V.

De „Roode Zee", een van de bekende, sterke zeesloepbooten der fa. L. Smit en Co., welke boot geregeld de groote stoomers over de Noordzee konvoieert.

De boot van de fa. Zurmühlen te Amsterdam, door de regeering bestemd om bij den Noordhinder ter hulp gereed te liggen.

De Antieke

.. Vaas ..

door H. TIMMERS

Op een heerlijken lentemorgen stond Samuel Linkmichel, poolsche jood van origine en antiquaar van beroep, voor zijn winkel, de handen in de zakken, de pet scheef op den prachtvollen raskop en zijn onafscheidelijke pijp in den mond. Hij blikte verveeld de nog stille straat af en neuriede een wijsje uit „De Boemelbaron”.

Op dezen tijd van het jaar waren er nog niet veel vreemdelingen in de stad en de oorlog leverde hem geen „oorlogswinsten” in zijn „Geschäft.” Het ging slap in de zaken.

Nebbisch.

Toch had hij geen reden om ontevreden te zijn. Had hij gisteren niet op een auctie nog een echte Chineesche vaas gekocht? Oud Mandarijnen porselein van ontwijfelbare echtheid. De vaas was van hand tot hand gegaan en zoo ook bij Sam aangeland, die, nadat hij het stuk nauwkeurig onderzocht had, den auctionnair toeriep:

„Wat! Dat ding is beschadigd! Heeft een barst!” Een barst! En dat had de afslager niet bemerkt? Onmogelijk! Doch Sam toonde hem op een verborgen plek binnenin den rand een breuk, niet grooter dan een centimeter, wel is waar, maar gaaf was de vaas in allen geval niet. Geen wonder dus dat Samuel ze voor een belangrijk lageren prijs kreeg, dan wanneer ze geheel onbeschadigd was geweest. Wel een wonder was 't, dat zoodra de vaas in zijn bezit was, de barst verdween. Het was hier gezegd en gezweven, in 't geheel geen barst geweest, maar een geheel onschuldige truc, waarin onze vriend bijzonder bedreven was en dien hij in zijn handel al meer-malen met succes had toegepast.

DE „LODEWIJK VAN NASSAU” GEZONKEN.

Donderdag 20 April is de „Lodewijk van Nassau” van den Kon. West-Indischen Maildienst, in de nabijheid van de Galloper boei gezonken, waarbij 5 der opvarenden verdronken. Het schip, dat op de thuisreis was en geladen met chilisal-peter, was geconsigneerd aan de Nederlandsche regeering.

Samuel stopte een nieuwe pijp, stak ze aan en zank rookende in nieuw gepens. Vijfhonderd pop had hem de vaas gekost; een heel kapitaal! Hoelang zou hij in dezen slechten tijd met die vaas blijven zitten? En hoeveel zou hij er aan verdienen? Was het nu niet een beslist stomme streek van hem geweest om zoo'n duur ding als „winkel-dochter” te nemen? Als hij ze nu eens niet kwijt raakte, wat dan?

De hoefslag van een paard en een gedempt geluid van wagenwielen stoorden hem in zijn overpeinzingen. Hij keek op. Hal de equipage van baron Benschop, uit Hilversum. Een oude excentrieke heer, maar een goede klant van hem. Die moest bepaald bij hem wezen. Benschop was een bekende

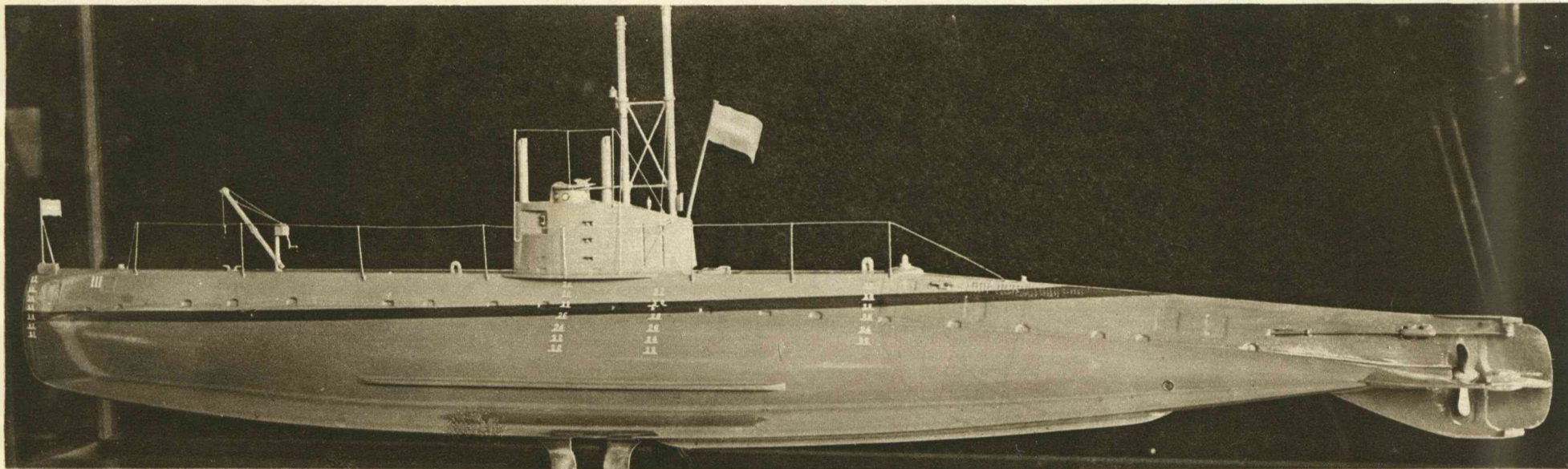
hij met zijn stok tegen de niet verlangde voorwerpen stiet.

„Voort daarmee!” klonk het telkens lakoniek en Samuel beijverde zich dan het voorwerp weg te nemen. Eindelijk vestigden zich de blikken van den baron op een oude wit en bruin-violet gekleurde vaas, klaarblijkelijk Chineesch porselein, die in zijn nabijheid op de tafel stond.

„Wat is dat?” klonk zijn vraag.

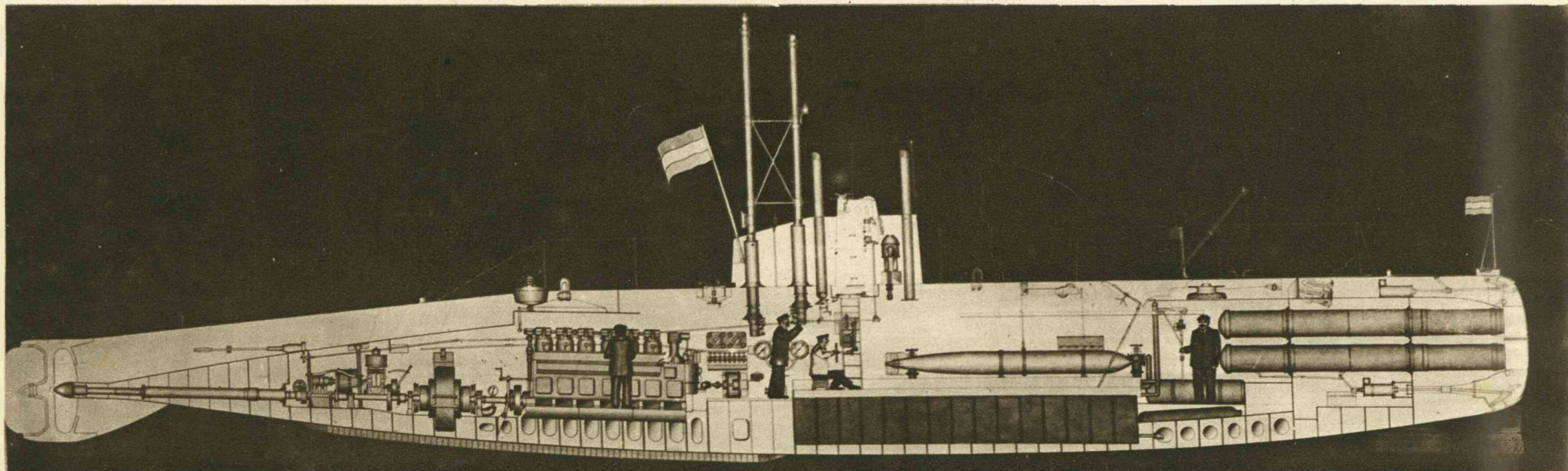
„Een Ariost! Elzevier-uitgave, gebonden in Italiaansche zijde!” Beijverde Samuel zich den ouden heer mee te deelen, zich daarbij in de richting van den stok vergissende, want zijn antwoord had betrekking op een boek, dat naast de vaas lag.

„Onzin!” zei baron Benschop en tikte ongeduldig met

NEDERLANDSCHE ONDERZEEËRS.

Hoe onze onderzeeërs er van buiten uitzien: een interessant voorbeeld van den bouw.

NEDERLANDSCHE ONDERZEEËRS.

Hoe onze onderzeeërs er van binnen uitzien: een dwarsdoorsnede van een onderzeeër, door de Mij. de Schelde ten geschenke gegeven aan het Maritiem Museum te Rotterdam. Rechts op de foto (vóór in het schip) twee lanceerbuizen; daarachter de torpedo; dan de periscoop en ten slotte de motor.

persoonlijkheid onder de anti-quiteiten-handelaars; harts-tochtelijk verzamelaar, had hij tevens de kennis en het geld om zijn verzamelwoede bot te vieren.

Met een plotselingen ruk hield het rijtuig voor den winkel van Samuel Linkmichel stil, een gebeurtenis, die zich elke drie maanden herhaalde, want dan ontving de jonkheer de pachtgelden van zijn verschillende landerijen, die hij in de Meer in 't Gooi bezat.

Steunende op zijn stok strompelde de oude heer op Samuel toe, die hem buigende stond op te wachten. Het was in den winkel van Samuel als in soortgelijke winkels een bonte verzameling van allerlei heterogene zaken. Oude beelden, geweven stoffen, bronzen en ivoren voorwerpen, tapisserieën, meubelen, wapens, boeken, faiencen, goud en zilverwerk lagen in schilderachtige verscheidenheid op en door elkander.

Hoestend en mopperend, zonder in 't minst acht te slaan op de beleefdheidsbetuigingen van den antiquaar, zette de oude heer zich in een oud-hollandschen leuningstoel neer, en liet zich door den onvermoeiden Samuel allerlei anti-quiteiten voorzetten: doch steeds schudde de oude heer ontevreden het hoofd, terwijl

zijn stok tegen de vaas, hiermee verder misverstand uit den weg ruimende.

„Ah zoo!” verontschuldigde zich de antiquaar. „Een china, edele heer! Echt, antiek mandarijnen porselein!”

De oude heer legde zijn stok neer en nam de vaas in de hand, hield ze tegen het licht om de doorschijnendheid ervan te beproeven; ze iriseerde echter zoo wondervol en onovertreffelijk, dat daardoor reeds alle verdenking dat de vaas een imitatie was bij den ouden heer verdween.

Wel een kwartier lang heerschte er stilte in den winkel, terwijl de bezoeker in gedachten verzonken de vaas van alle kanten onderzocht en af en toe met de knokige vingers tegen het porselein tikte, dat een metalen klank gaf. Eindelijk zei hij, de vaas nog steeds in de hand houdende, als kon geen aardsche macht ze hem meer afhandig maken op gebiedenden toon:

„Het andere stuk!”

De koopman lachte.

„Als u mij het pendant ervan verschaffen kunt, betaal ik u vijfduizend gulden, edele heer?”

„Je hebt het dus niet?”

„Nee, edele heer!”

De baron gromde ontevreden.

EEN HISTORISCH MOMENT IN DE WERELDGESCHIEDENIS.

De oorlogconferentie der Geallieerden te Parijs in het ministerie van Buitenlandsche zaken. (Wij waren eerst heden in de gelegenheid dit feit van historisch belang te publiceren, daar de censor de foto geruimen tijd heeft opgehouden).

„Twee duizend!” — De toon van den ouden heer werd dreigend. — „Vijfhonderd!” — „Twee duizend!” — Eenige oogenblikken keek de oude edelman den antiquaar met een gelaat rood van woede aan. — „Een duizend vijf honderd gulden!” bulderde hij eindelijk. — „Twee duizend gulden!” klonk het stereotiepe antwoord.

„Vervloekt!” gromde de oude heer, terwijl hij met zijn zijden zakdoek zich het zweet van het voorhoofd veegde. Toen vervolgde hij met een stem bevende van opwinding: — „Goed! Ik zal je den prijs betalen, maar dan bezorg je mij tegen hetzelfde bedrag de andere vaas!”

Samuel haalde de schouders op.

„Ik heb den edelen heer reeds opgemerkt, dat ik het pendant niet bezit. En als het te krijgen was, zou ieder exemplaar de dubbele waarde hebben. Doch dat behoeft ik den heer baron niet duidelijk te maken; de heer baron is kenner genoeg om dit zelf te weten!”

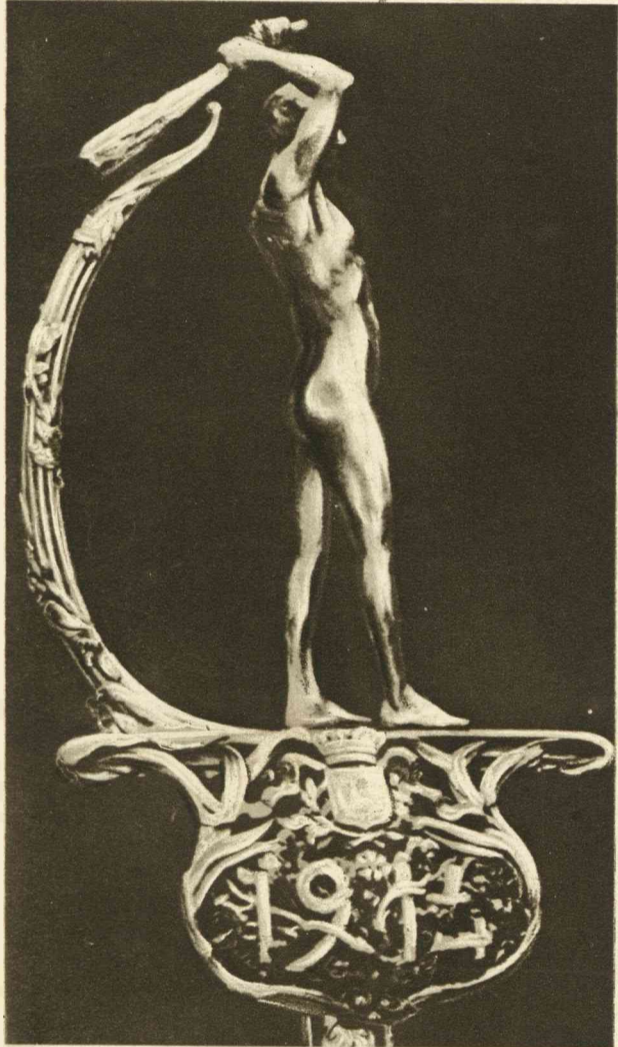
Natuurlijk wist de baron dat.

Hij stond echter op, stiet nog eenmaal met zijn stok op den grond en schreeuwde voor de laatste maal:

„Zeventienhonderd gulden!”

„Twee duizend gulden!”

In de grootste woede verliet de oude kunstkenner den winkel en stapte in zijn rijtuig, dat zich daarop snel verwijderde.

HULDEBLIJK AAN KONING ALBERT.

Het gouden gevest van de eeresabel, die de stad Parijs heeft aangeboden aan Koning Albert van België.

„Wat moet die vaas kosten?” vroeg hij eindelijk.
„Twee duizend gulden!”
De baron werd ongeduldig.
„Geen gekheid hoor! Drie honderd!”
„Twee duizend!”
„Vierhonderd!”

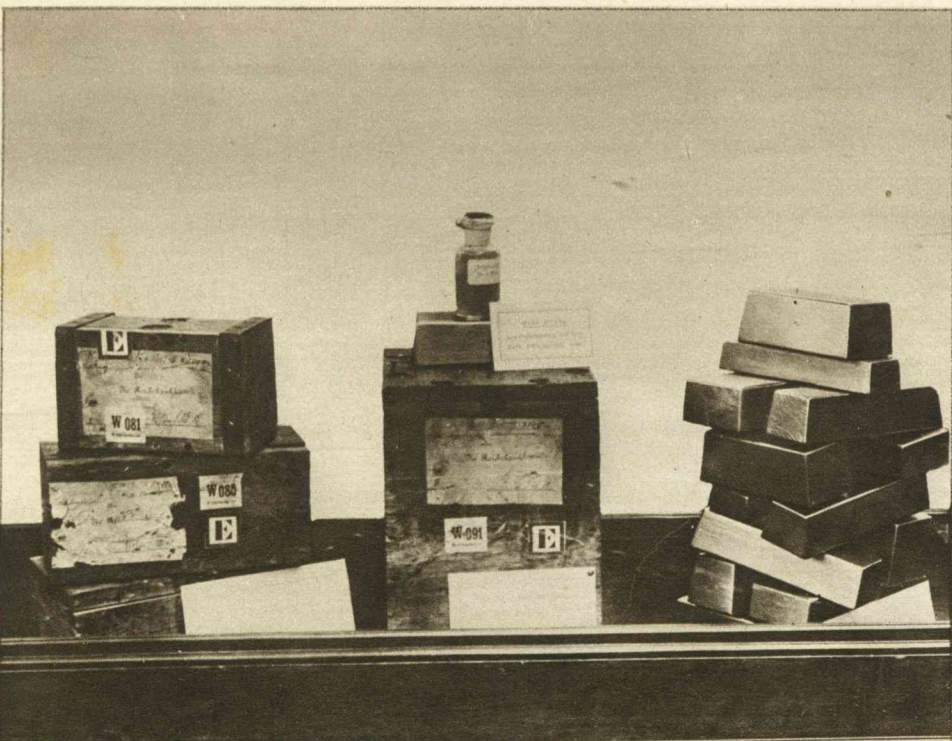

DE NEDERLANDSCHE AMBULANCE IN FRANKRIJK.

Het personeel der Nederlandsche ambulance poseert met eenige der verpleegden in de zaal van de Pré Catelan te Parijs, waar de ambulance is gevestigd.

GEN.-VELDMAARSCHALK VON DER GOLTZ. † Gen.-veldmaarschalk Colman, Freiherr v. d. Goltz, de leider en hervormer der Turksche troepen, is in het hoofdkwartier van zijn Turksch leger aan vlektyphus overleden.

EEN VEELBESPROKEN SCHAT.

De buit aan goud, die het bekende Duitsche schip „Möwe” meebracht van het s.s. „Appam”, waarover in de pers zooveel is gesproken.

DE STRIJD OM VERDUN.

De inwoners van Verdun, die door het bombardement der Duitschers werden verrast, waren genoodzaakt de stad te ontvluchten en hun huisraad onbeheerd achter te laten. Hoe de stad van het bombardement lijdt, toont onze foto op sprekende wijze.

DE HEER A. F. A. ABRAMSEN, hoofdcommissie bij het Bureau voor den Industrieelen Eigendom te 's-Gravenhage, hoopt 1 Mei a.s. den dag te herdenken, waarop hij vóór 40 jaar in 's Rijks dienst trad.

Sam oogde het rijtuig na, en zonder het minste berouw over den mislukten handel, ja zelfs met een soort tevredenheid op het slimme gelaat, stopte hij een nieuwe pijp.

Twee dagen later hield het rijtuig van baron Benschop stil voor den antiquiteitenhandel van den heer Andreas Speyer, een bejaarden man met sneeuw-witten baard. De heer Speyer ontving zijn voornamen klant met een hem eigen kalme waardigheid; vroeg hem naar zijn welstand en deed hem nog andere vragen, die alle onbeantwoord bleven, omdat de valkenoogen van den bezoeker reeds onder de kostbaarheden in den winkel een voorwerp ontdekt hadden, dat zijn blik met magische kracht vasthield. Het was een wit en violet-bruin geschilderde Chineesche vaas. Ze stond dicht aan het raam en verried den kenner reeds van verre door haar kleurenrijke doorschijnendheid haar absolute echtheid.

Op den wensch van den ouden edelman reikte de antiquaar hem het schoone exemplaar aan. Een minder geslepen man, dan baron Benschop zou een vreugde-uitroep niet hebben kunnen weerhouden, want nadat hij het stuk allernauwkeurigst had onderzocht, was er bij hem niet den minsten twijfel meer, maar stond het bij hem vast dat hij heden den gelukkigsten dag van zijn verzamelaarsleven beleefde, kortom, dat hij thans het pendant in handen hield van de vaas, die hij eergisteren gezien had. Zoo had hij dus de beide vazen gevonden, de hoofdzaak was nu den heer Speyer niets van zijn geluk te verraden en dan fluks naar Samuel te gaan, om met dezen den afgebroken handel weer voort te zetten. Hij vroeg den antiquaar naar den prijs van de vaas. „Twee duizend tweehonderd en vijftig gulden!” antwoordde deze.

De baron sprong woedend op als door een schorpioen gestoken. Andreas bleef daarentegen volkomen kalm.

„Bedenk wel, edele heer,” zei hij op bedaarden, zakelijken toon, „dat als ik het geluk had het pendant te vinden, het paar niet beneden de vijftien duizend gulden te krijgen zou zijn.”

„Vijftien duizend gulden...?”

„Die ik uw edele gaarne voor het paar betalen wil. Ik wil mij hiertoe schriftelijk verbinden.”

De baron zei niets meer, maar kocht de vaas voor twee duizend tweehonderd en vijftig gulden.

Een uur later stond de baron weer, op zijn stok leunende in den winkel van Sam.

Hij hoestte zenuwachtig en zei eindelijk:

„Ik wil de vaas koopen!”

„Welke vaas, heer baron?” vroeg Samuel op eerbiedigen toon.

„De Chineesche vaas!”

Het gelaat van den joodschen handelaar drukte groote teleurstelling uit.

„Ik heb de vaas niet meer!” stamelde hij.

De baron deinsde terug.

„Wat beteekent dat?” schreeuwde hij.

„Ik heb de vaas verkocht!”

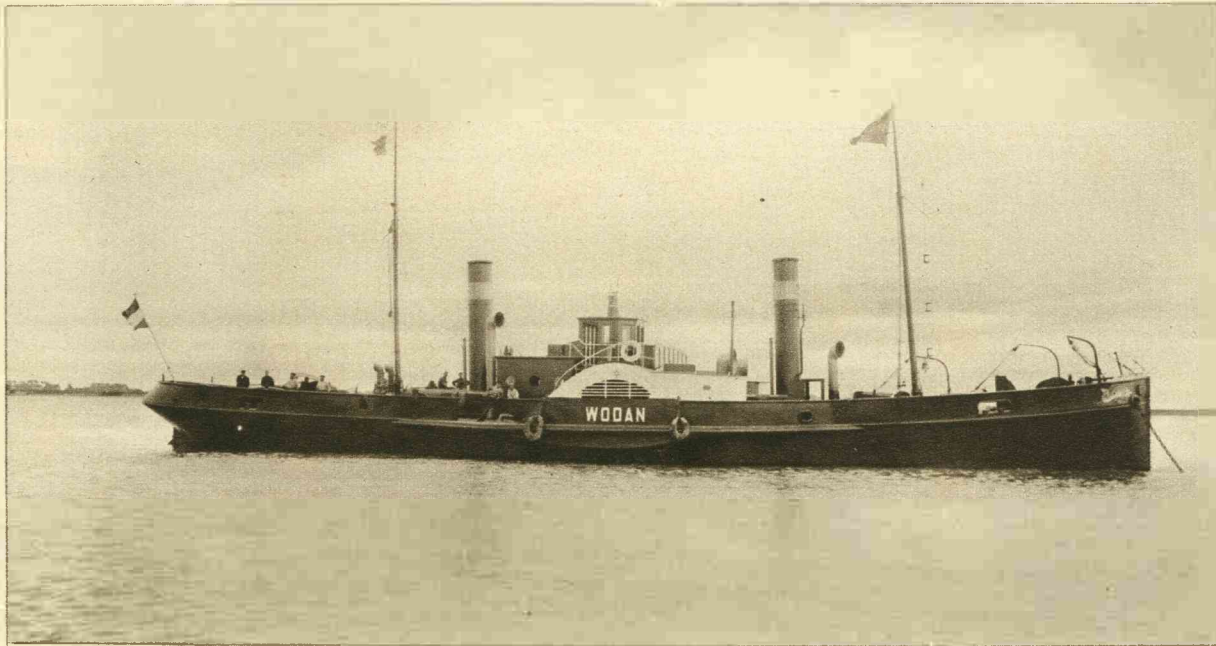
„Verkocht?”
„Ja, omdat uw edelheid haar niet hebben wilde!”
„Verkocht? — Aan wien?”
„Aan mijn collega Andreas Speyer. Doch dat hindert niet. Als de heer baron zich de moeite geven wil, 't is slechts een goed half uur hiervandaan. De heer baron zal nog wel bijtijds komen...”
„Wel... vervl...!” De oude heer stikte bijna van woede, hij kreeg een hoestbui, die Samuel door het aanbieden van een glas water trachtte te bezweren. De baron weerde hem echter af en strompelde naar de deur, waar de rijkgegalonneerde palfrenier toeschoot, om zijn heer in het rijtuig te helpen.

* * *

In den loop van dienzelfden dag bracht Andreas Speyer zijn collega en vriend Samuel de hem toekomende tweeduizend gulden, terwijl hij zelf, zooals was overeengekomen, de overblijvende tweehonderd vijftig gulden kreeg, als belooning voor zijn bemoeiingen; want zooals de lezer wel zal bemerkt hebben, hadden de beide handelaren een goed geslaagde komedie gespeeld.

DE HEER J. H. J. KUIJPERS, thans, sedert 1883, hoofd der R. K. Par. Jongensscholen Haarlemmerstraat—Pelikaanstraat te Leiden, herdacht 12 April den dag waarop hij vóór 50 jaar de onderwijzersloopbaan begon, ter gelegenheid waarvan Z. H. de Paus hem met het kruis „Pro Ecclesia et Pontifice” begiftigde.

HET ONDERZOEK NAAR DE MEDUSA.

De „Wodan” van de sleepdienst-Mij. L. Smit & Co., door de regeering gecharterd voor het onderzoek naar de Tubantia, is thans naar het wrak der Medusa vertrokken, teneinde nadere gegevens te verkrijgen over de oorzaken van de ramp.

TH. VAN SPALL. †

De heer Th. VAN SPALL, directeur der bekende Alkmaarsche IJzer- en Metaalgijeterij, is een dezer dagen overleden. — De heer J. G. HERMANS te Amsterdam, herdacht verleden week het feit, dat hij 40 jaar verbonden was aan het Vriesseveem.

J. G. HERMANS.

Vlammetje was zeven jaar geweest, maar het tobberdje had nog geen schoolbank gezien, veel minder er op gezeten. Niemand had gedacht, dat hij nog zoo oud zou worden en men achtte het de moeite niet waard het gebrekkige kind voor eenige maanden te plagen met het leeren van lesjes en het maken van sommen, van welke wijsheid hij toch niet in 't minst zou kunnen profiteren. Men liet het knaapje, als 't zomer was, ongestoord in het warme zand wroeten, bloemen planten, vlinders vangen en alles doen waar hij verder lust in had, zolang die lust namelijk kon bevredigd worden binnen de perken van het knutterige tuintje, dat achter vaders woning lag.

Vlammetje was een nakomertje, d. w. z. de jongste spruit van vader Jacobs telde (ons knaapje natuurlijk niet meegerekend) vijftien jaar en verdiende den kost reeds buitenshuis. De ouderen namen niet veel notitie van den kleinen jongen, vader, moeder waren te druk om zich voortdurend met hem te kunnen bezighouden, zoodoende bemoeide hij zich enkel met zijn bloemen en insecten en de groote cypersche kat, die bij hem in 't warme zand lag te rollen en die hij verzorgde met een teederheid en toewijding, welke aan zijn leeftijd in den regel vreemd zijn.

Vlammetje was natuurwijs geworden, d. w. z. hij kende zijn kleine en toch nog zoo groote natuurwereld op zijn duimpje; hij wist precies hoeveel pooten een meikever had en hoe lang het duurde vóór ze na het z. g. „geld tellen” de lucht in vlogen, ook had hij de blaadjes geteld van alle wilde en gekweekte bloemen, welke in het tuintje stonden en wist hij van welke bloemen de bijen het meest hielden en welke bladeren de konijnen niet lusten.

Zijn zucht naar wetenschap had wel eens over de aangeboren goedheid van zijn hart gezegepraald; zoo had hij enkele malen een vliegje gevangen en in het web van een spin geworpen om te zien wat de laatste met haar slachtoffer zou aanvangen; maar toch, de meeste keeren was hij juist op het noodlottige oogenblik tusschenbeide gekomen en had het ongelukkige diertje van een wissen ondergang gered. Was een bij, een vlieg of een vlinder bij ongeluk in

Vlammetje

Vlammetje! Gij hebt nooit van Vlammetje gehoord? Och, van zooveel groote mannen, die voor eeuwen en eeuwen geleefd hebben, zoudt gij niets weten, als er niet iemand was geweest, die hun lotgevallen te boek had gesteld. En zoo wil ik nu de lotgevallen te boek stellen van Vlammetje.

Vlammetje was zijn naam eigenlijk niet, hij heette Fritsje, maar men noemde hem met dien wonderlijken naam, omdat zijn geestje een reus was in vergelijking van zijn lichaampje, omdat hij dacht en handelde zonder tusschentijd, omdat hij in één woord een geheel ongewone verschijning was, een vreemde eend in de bijt van schoenmaker Jacobs.

„MAROUF”.

De 5e acte uit „Marouf”, dat door de Fransche opera met zeer veel succes is opgevoerd. De foto stelt voor de verschijning der geesten en kabouters met de koffers met goud en diamanten. (foto Couvée.)

EEN RUGBY-WEDSTRIJD TE LEEUWARDEN.

Verleden week had te Leeuwarden een rugby-football wedstrijd plaats tusschen Engelsche geïnterneerden. Hierboven een tweetal aardige kiekjes van deze match.

het slootje gevallen, dat de achterste grens van het tuintje uitmaakte, dan wierp hij het dier takjes en strootjes of wel blaadjes toe, waaraan het zich kon vastklemmen, of wel hij stak een stukje in het water en haalde 't daaraan op, om 't in het warme gras te drogen te leggen. Dikwijls gunde hij zich geen tijd om te eten, bevreesd als hij was dat in die weinige oogenblikken een van zijn vrienden in de sloot zou verdrinken of wel op een andere wijze om 't leven komen.

Door zijn intiemeren omgang met dieren en planten, had hij — hoe jong ook — zich bepaalde ideeën omtrent de natuur en de menschen gevormd en een vergelijking was niet ten voordeele van de laatsten uitgevallen. Wel had hij weinig menschen leeren kennen, maar hij had van vader soms dit en van moeder dat gehoord en hij was tot de conclusie gekomen, dat men de menschen doorgaans niet vertrouwen kon en dat kon hij de bijen en de vliegen en vlin- ders wél.

Na lange en ernstige overpeinzing waren vader en moeder Jacobs eindelijk tot het besluit gekomen, dat het beter was Vlammetje naar school te doen.

Hij was het laatste jaar redelijk gezond geweest en aan het vergroeiende rugje viel toch niets meer te verhelpen, hoe oud hij ook werd.

Toen men Vlammetje van het voornemen kennis gaf, toonde hij er zich lang niet mee ingenomen. Hij had nu eenmaal een onaangename indruk van meester Slijring gekregen, schoon hij den man maar eens gezien had, toen zijn moeder 'm op hem opmerkzaam had gemaakt, met de woorden: „dat is de meester, bij wien je later op school moet gaan.”

Het was nu eenmaal bepaald, dat Vlammetje op de school-bank plaats zou nemen en met een berusting en een gelatenheid welke men bij grooteren vaak tevergeefs zoekt, schikte hij zich in zijn lot.

Toen Vlammetje's moeder hem dien eersten Maandagmorgen naar school bracht, stopte zij hem bij 't verlaten aan de deur een drietal boterhammen in de handen, welke zij zorgvuldig in een grauw papier gewikkeld onder haar boezelaar had verborgen gehouden.

Zij kustte hem daarna goedendag en vermaande hem voor de zooveelste maal toch vooral vlijtig te leeren en goed op te passen.

Toen zijn moeder hem verlaten had en de kleine jongen de breede gang overgelopen was, die naar het schoollokaal leidde, opende hij de matglazen deur zoo voorzichtig mogelijk en stak het, door het grijze mutsje gedekte hoofd naar binnen. Het ongeluk wilde, dat meester Slijring juist bezig was het gebed uit te spreken, het gewone gebed, dat altijd hetzelfde was en waarin alleen maar het woord morgen in

middag en middag in morgen werd veranderd. Door het piepen der deur werd de aandacht van het grootste deel der leerlingen op het grijze mutsje gevestigd en op het verwonderd vragende gezichtje, dat er onder stak.

Ook meester Slijring richtte de oogen op den kleinen jongen, die, zich ontdekt wanende, met stoute stappen naar voren

zoo wreed zag verstoord, wierp Vlammetje een vernietigenden blik toe, tikte met het leilijstje, dat voor hem lag, op de bank, en zei: „We zullen verder gaan!”

En hij ging verder, alsof er niets was voorgevallen; doch hier en daar hoorde men nog zacht grinniken en fluisteren. Vlammetje stond daar als een terdoodverwezene. Hij draaide zijn mutsje tusschen de vingers rond en durfde niet op te kijken. Hij begreep dat hij een onvergeeflijke domheid had begaan en al de verschrikkingen van de schoolmeesterlijke plak waarvan vader, die er blijkbaar dikwijls kennis mee had gemaakt, hem wel eens verteld had, rezen voor zijn verbeelding op. Hij zag de door de vuile manchet half bedekte hand van meester Slijring, waaraan een viertal gouden ringen blonken, reeds opgeheven om hem te straffen voor het vergrijp, waaraan hij zich had schuldig gemaakt, hij voelde diezelfde hand al met kracht op zijn rechterwang komen, hij . . . maar daar opende de gevreesde op eenmaal den mond en 't klonk hem tegen:

„Hoe heet je?”

't Was of hij door den grond zou zinken. De stem stakte hem in de keel.

„Ik heet”

„Nou, je weet je naam toch wel?”

„Vlammetje, meester.”

En weer schaterlachten de jongens en keek meester hem aan alsof hij een moord begaan had en het slachtoffer onder een der schoolbanken had verstopt.

„Vlammetje? Ben je gek?”

Dat was al een tweede domheid, die hij beging. Hij zag 't wel: hij was voor de menschenmaatschappij niet geschikt en dat deed hem de tranen in de oogen springen. Hij voelde zich alleen, gansch alleen en nameloos ongelukkig.

„Zeg,” en meester Slijring trok hem aan 't oor, zóó hard, dat hij 't wel uit had kunnen schreeuwen, „zeg, kom jij hier ons een beetje voor den gek houden? Dat heet Vlammetje! Neen, ezel, stommerik, bengel moest je heeten!”

„Ik heet Fritsje Jacobs, meester!” bracht hij eindelijk snikkende uit.

„Hoe oud ben je?”

„Zeven jaar, meester.”

Zijn moeder had hem geleerd altijd met twee woorden te spreken, en dat vergat hij ook nu niet in zijn hevigste droefheid.

„Zeven jaar! Zoo! En ken je al wat?”

Hij wist niet of hij ja of neen moest zeggen. De vraag was zoo vreeslijk onbepaald. Hij zou maar zeggen, dat hij niets kende, want hij was doodsbang een nieuwe domheid te begaan.

„Neen, meester.”

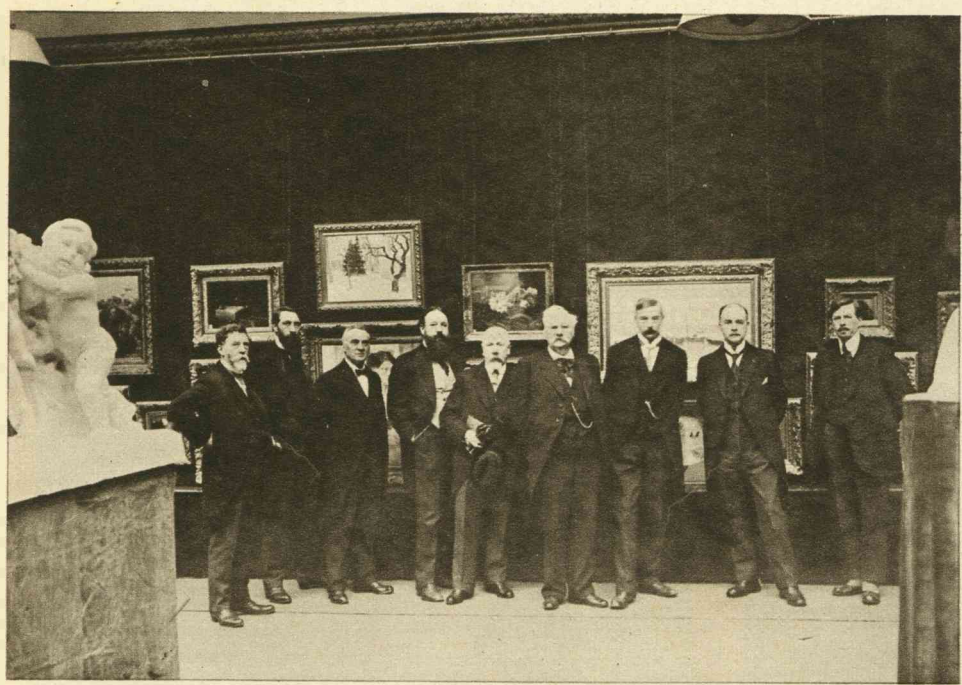
„Nou, dan moet je maar naar den ondermeester.”

En bij den ondermeester beviel 't den kleinen jongen al

H. M. DE KONINGIN
de verleden week te Ede gehouden manoeuvres van ons leger (V.F.B.) bijwonend.

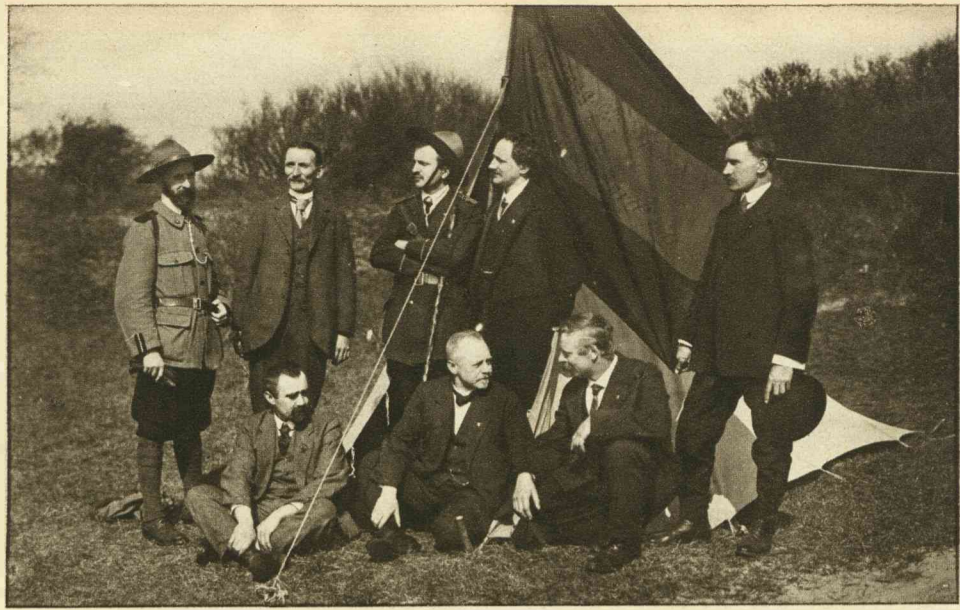
trad, de muts van 't hoofd nam en met eenige aarzeling in de stem uitbracht: „Goeden morgen, meester, goeden morgen, kinderen, hier ben ik!”, waarop de gansche school in luid gelach uitbarstte. Meester Slijring, die de vrome stemming, waarin hij gehoopt had de lieve jeugd te brengen,

NATIONALE STEUNTENTONSTELLING VOOR BEELDENDE KUNSTENAREN.

(foto's Wolf)

Links: De officieele opening van de Nationale Steuntentoonstelling voor Beeldende Kunstenaars te Rotterdam, door den burgemeester. V.l.n.r.: Ferd. G. Oldervelt; G. Altmann; J. H. Weyns; Huib Luns; v. d. Schilden; Dr. v. Moll; H. A. van Oosterzee; Mr. A. R. Zimmerman, burgemeester; E. R. D. Schaap, voorzitter van St. Lucas, A'dam. Rechts: Een hoekje der expositie.

VIJFJARIG BESTAAN VEREENIGING „JONGE HAAGSCHE SPEURDERS”.

Deze week herdenkt de Vereeniging „Jonge Haagsche Speurders” haar vijfjarig bestaan. Hierboven een tweetal foto's, genomen ter gelegenheid van dit jubileum. Foto links geeft het bestuur. Staande v.l.n.r. de heeren: E. A. Pfeiffer, Leider Zen troep; J. Jaarsma, bestuurslid; Th. W. Q. Roefs, algemeen Leider; F. Diepenbroek; J. A. van Spanje, bestuursleden. Zittend v.l.n.r. de heeren: E. J. Viskoper, secretaris; G. Zoon, voorzitter; G. J. van Leeuwen, Penningmeester. Foto rechts: de Jonge Speurders gedurende het eten.

niet beter. Eerst werd hem een soortgelijk examen afgenomen als wat hij zoeven reeds afgelegd had. Daarna kreeg hij een lei en mocht hij beginnen streepjes te zetten, twintig kanten vol.

Toen hij hiermee een paar uur had zoek gebracht, mocht hij teekenen wat hij wilde of de figuurtjes, streepjes en hokjes, die dik met krijt op het zwarte bord stonden, namaken.

Tusschen twaalf en twee at Vlammetje als de meeste kinderen die wel wat ver woonden, in de school zijn boterhammen op, en na tweeën begon het leventie weer een paar uur op dezelfde wijze.

Toen hij 's avonds thuiskwam, had hij de koorts en ging aanstonds naar bed. Den volgenden morgen was hij niet in staat de verre wandeling naar de school te ondernemen.

De dokter, die tegen den middag gehaald werd, schudde hoogstbedenklijk het hoofd. Wat Vlammetje scheelde wist hij niet. Maar Vlammetje zelf wist het wel: de kennismaking met de menschenmaatschappij had al te ontuchtterend op hem gewerkt, de ontgoocheling was te sterk geweest.

Hij durfde er vader en moeder niet over spreken, alleen dorst hij 't heel zachtjes aan de groote cypersche kat vertellen, die zich aan het

35 K.M.-WANDELTOCHT TE LEIDEN.

Door het „Leidsch Sportblad” is op Tweeden Paaschdag een 35 K.M.-wandeltocht georganiseerd, waaraan een zestigtal inschrijvers deelnamen. De geheele tocht werd in een tempo van 6 K.M. per uur, zonder uitvallers volbracht. Onze foto geeft de deelnemers vóór den start in Café „Zomerzorg” te Leiden. (foto Joh. Geytenbeek).

voeteneinde van zijn bed behaaglijk had neergevlid. De koortsen werden heviger en een week later had de

jongen opgehouden deel uit te maken van de samenleving, waartoe hij zich nimmer aantrokken had gevoeld.

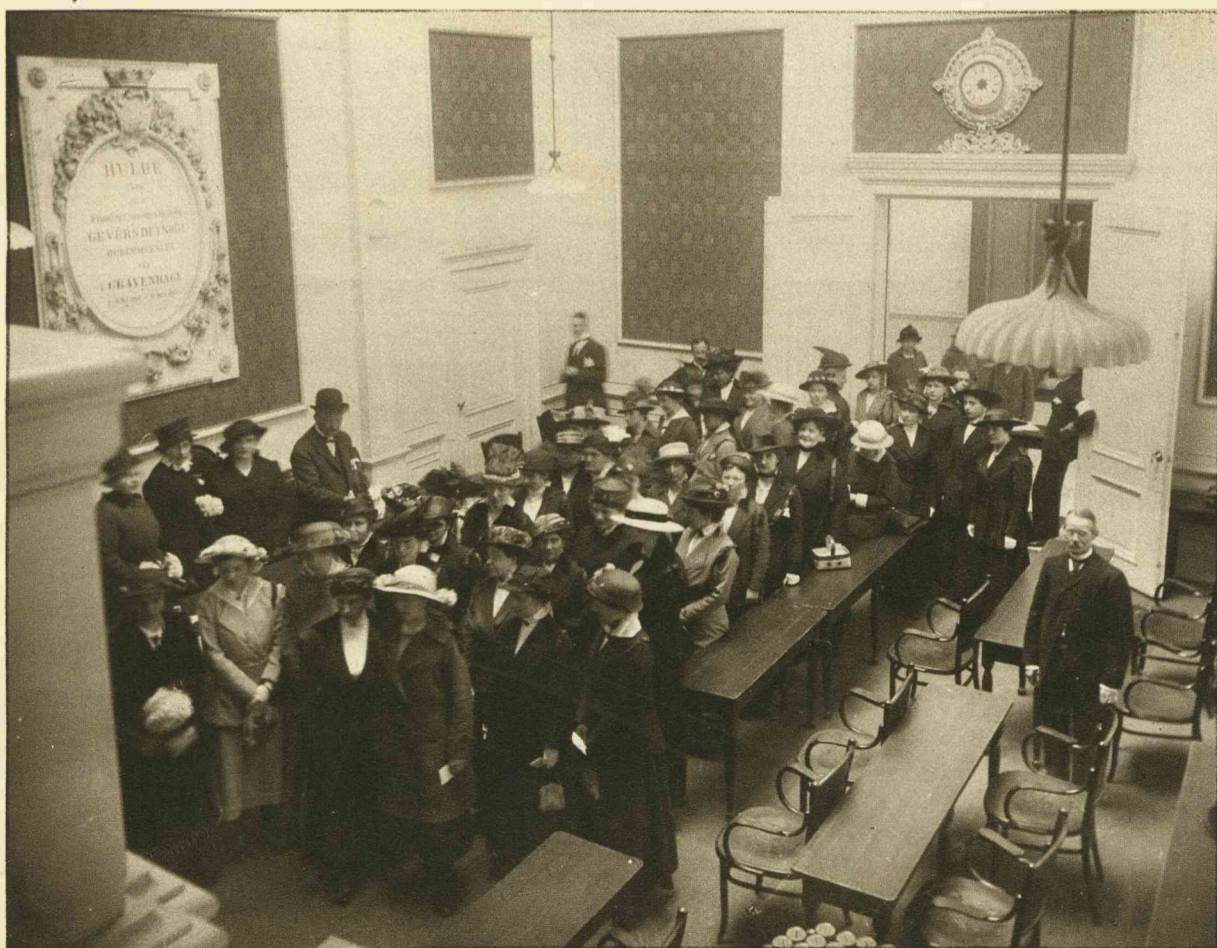
Meester Slijring nam in zoo verre notitie van 's knaapjes dood dat hij zijn naam op de lijst doorhaalde, maar geen geheimzinnig stemmetje fluisterde hem toe, dat hij het Vlammetje had uitgeblazen.

De burens en broertjes en zusjes, ja zelfs vader en moeder, vonden 't toch ook eigenlijk maar beter zóó, dan dat Vlammetje zijn ongelukkig leven nog langer had moeten rekken en in niemands hoofd kwam 't op, dat dit Vlammetje een vlam had kunnen worden, wier licht de grenzen van het nederige dorp, waarin hij geboren werd, ver, zeer ver, had kunnen overschijnen.

Alleen de cypersche kat stond nu en dan treurig aan den slootkant te kijken, waar zij, naast de lijkjes van zoovele kevers, een bij in vreeselijken doodsstrijd zag stuiptrekken.

Zij kon het werk, dat haar kleine meester begonnen was,

G. H. PRIEM.

DE VERKOOP VAN HET EMMABLOEMPJE TE 'S-GRAVENHAGE.

Ten bate van de tuberculoselijders in ons land, zijn ook in de residentie op Dinsdag 25 April de bekende Emmabloempjes verkocht. Onze foto links geeft de uitreiking der bloempjes aan de verkoopsters in het stadhuis; de afbeelding rechts toont een tweetal verkoopsters in actie. (foto's Hijmans).